

Alþingi
Erindi nr. P/138/2655
komudagur 2.6.2010

Félagsþjónusta
Kópavogs

Skrifstofa Alþingis
bt. Nefndasviðs
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Alþingi
Komudagur: 14. maí 2010
Kópavogur 1. júní 2010

Umsögn Félagsþjónustu Kópavogs við frumvarpi til laga um breytingu á barnaverndarlögum, nr. 80/2002, með síðari breytingum.

Þskj: 947

Mál: 557

Sendandi: Ingibjörg Gunnlaugsdóttir lögfræðingur og Aðalsteinn Sigfússon félagsmálastjóri.

Dags: 1. júní 2010

Ofangreindir starfsmenn Félagsþjónustu Kópavogs tóku frumvarpið til umfjöllunar, þar sem allsherjarnefnd Alþingis óskaði eftir umsögn félagsþjónustu Kópavogs með tölvupósti dags. 14. maí 2010 um frumvarp til laga um breytinga á barnaverndarlögum, nr. 80/2002.

Í ljósi þess að í 11. og 13. gr. frumvarpsins er kveðið á um skylduna til að meta þörf á samstarfi og til að koma á samstarfi með skýrari hætti en er í núgildandi lögum. Í 13. gr. er það mikilvæga nýmæli að barnaverndarnefnd getur ákveðið með úrskurði að láta aðilum sem nefndir eru í 2. mgr. 17. gr. laganna í té upplýsingar um líðan barns og meðferð máls ef það er talið nauðsynlegt vegna hagsmuna barnsins. Með þessu er leitast við að tryggja möguleika á virkara samstarfi en nú er með hagsmunum barns að leiðarljósi. Einnig þarf að vera til staðar ákvæði þess efnis að þeir aðilar sem móttaki upplýsingar sem eru hluti af barnaverndarmáli beri ákveðnar trúnaðar eða þagnarskyldu um þau mál.

Í 21. gr. er lagt til að fella niður aldursmörk þau sem er að finna í 46. gr. laganna um réttindi barns við málsmeðferð fyrir barnaverndarnefnd, en markmiðið er að auka rétt barna til þátttöku. Þetta ákvæði veldur okkur ákveðnum áhyggjum þar sem við teljum að með þessari breytingu geti skapast ákveðinn óvissa og að barnaverndarnefndir veigri sér við framkvæma þetta mat auk þess sem það gæti orðið kostnaðarsamt fyrir sveitarfélagið.

Við fögnum þeim nýmælum í barnaverndarlögunum sem taka til þungaðra kvenna sem stofna heilsu og lífi ófæddra barna í hættu með óviðeigandi eða háskalegu líferni sínu, sbr. 3. lið 21. gr., e-lið 1. mgr. 24. gr. og 31. gr. en gerum þó einnig athugasemd við þær. Við teljum að það þurfi að koma heimild inn í barnaverndarlögin fyrir barnavernd eins og 31. gr. nágildandi barnaverndarlaga um neyðarráðstafanir, þegar þær aðstæður koma upp að þunguð kona sem stofnar lífi og heilsu ófædd barns síns er ekki í samvinnu við barnavernd og ljóst er að konan og ófædda barnið þurfi með sem skjótustum hætti aðstoð. Í slíkum aðstæðum væri hægt að beita neyðarráðstöfun og konan flutt með aðstoð lögreglu á sjúkrahús.

Í 34. gr. frumvarpsins er réttarstaða foreldra skýrð betur í tengslum við umsjá barns sem við fögnum og teljum sjálfsagða og eðlilega. Í a-lið 34. gr. er fjallað um réttarstöðu foreldris sem ekki fer með forsjá barns. Þegar forsjárlaus foreldri tekur við umsjá barns tímabundið gilda um það sömu reglur og um tímabundið föstur. Það þýðir að greiða þarf foreldri fyrir að annast barnið sitt. Við teljum að útfæra mætti þetta ákvæði á þann veg að ekki þyrfti að greiða foreldri sérstaklega fyrir umönnunina. Foreldrum ber siðferðileg og lagaleg skylda til að annast börn sín og því þykir okkur óeðlilegt að greiða þurfi foreldri sérstaklega fyrir að sinna þeirri skyldu sinni. Þar sem um forsjárlaust foreldri er að ræða sem alla jafna greiðir þá meðlag til þess foreldris sem fer með forsjá barns, gætu barnaverndarlögin kveðið á um það að ef barnið sannarlega vistast tímabundið hjá forsjárlausu foreldri skuli meðlag og barnabætur flytjast tímabundið yfir til þess foreldris sem barnið er hjá, án þess þó að breyta lögheimili eða forsjá á þessum tímamarki. Þessi niðurstaða er eðlileg miðað við að þessar greiðslur eiga að fylgja barninu en ekki foreldrinu.

Í 34. gr. b er fjallað um réttarstöðu foreldris sem barn býr ekki hjá, þegar um sameiginlega forsjá er að ræða. Þar kemur fram að barni sé ráðstafað til eða sett í umsjá hins foreldrisins. Við veltum fyrir okkur hvort sá skilningur okkar sé réttur á þessu ákvæði að þá sé barnið ekki vistað hjá hinu foreldrinu þar sem höfðað er til ábyrgðar foreldra með sameiginlega forsjá. barnavernd beri einungis þær skyldur að kanna þörf barns á áframhaldandi stuðningi skv. 35 gr. frumvarpsins.

Í b – lið 48. gr. frumvarpsins er fjallað um að ráðherra setji reglugerð að fengnum tillögum Barnaverndarstofu og að höfðu samráði við Samband íslenskra sveitarfélaga um upphæð gjalda vegna vistunar barna á heimilum eða stofnunum. Við teljum nauðsynlegt að slík reglugerð verði sett að fenginni sameiginlegri tillögu þessara aðila. Jafnframt teljum við nauðsynlegt að Samband íslenskra sveitarfélaga hafi skýlausa aðkomu að ákvörðunartöku varðandi stærð hlutdeildar sveitarfélaga í rekstri úrræða á vegum ríkisins sbr. 47. gr.

Að öðru leyti tökum við undir þau rök er færð hafa verið fyrir lagabreytingum í frumvarpinu og lýsum yfir stuðningi við það og vonum að það verði að lögum

Virðingarfyllst,
f.h. Félagsþjónustu Kópavogs

Ingibjörg Gunnlaugsdóttir
Ingibjörg Gunnlaugsdóttir
lögfræðingur